

Že by byl kupec oprávněn otálet s podrobnou prohlídkou tak dlouho, až bude moci zboží upotřebiti, není správným, a takový postup odporoval by příkře čl. 347 obch. zák. Zjištěno jest, že žalovanému dodán byl vagon tříslovin (výtažku) »Triumf« podle faktury ze dne 22. prosince 1922 v prosinci 1922, že však žalovaný teprve dopisem ze dne 22. března 1923 oznámil žalobkyni, jaké závady při upotřebení výtažku shledal, a žádal za vysvětlení, kterého se mu dostalo v dopisu ze dne 21. dubna 1923, na který teprve v dopisu ze dne 3. května 1923 vady vytýkal. Žalovaný píše v onom dopise ze dne 22. března 1923, že při použití Triumfu shledal závady, blíže popsané, a praví sám v žalobní odpovědi, že počátkem března 1923 začal výtažek upotřebovati a že při spotřebení výtažku shledal také, že místo objednaného tmavohnědého zrnitého druhu bylo mu dodáno též několik pytlů světlohnědého, práškového extraktu. Žalovaný marně snaží se ještě v dovolání své tvrzení o včasnosti výtky též ohledně této vady udržeti, ačkoli přece šlo tu nade vší pochybnost o vadu zjevnou, kterou by byl musil viděti, kdyby byl zboží i jen zevně prohlížel. Důkazní břemeno včasného oznámení vad ve smyslu čl. 347 obch. zák., jehož podkladem jest také včasné zkoumání zboží, stihá žalovaného. Ten však ani slovem v první stolici se nezmínil, že zboží včasné zkoušel a to ani povrchně, tím méně odborně v tom způsobu, jak to sám již v odpovědi na žalobu a v odvolání popisuje. Zůstaly-li žalovanému vytýkané vady po tři měsíce utajeny a přimíchal-li v březnu 1923 výtažek hned do 84 kádí, stalo se to jen proto, že zboží podle své povinnosti jako pečlivý obchodník dříve nezkoušel a nikoli proto, že šlo o vady tajné, jak to nyní vyložiti se snaží. Když tedy odvolací soud uznal, že oznámení vad teprve v dopise ze dne 22. března 1923, tedy po 3 měsících, učiněno bylo pozdě a že zboží platí podle čl. 347 obch. zák. za schválené, jest tento úsudek správný, protože žalovaný ani netvrdil, že odborné zkoumání zboží nemohlo býti provedeno dříve, než za 3 měsíce. Protože pak žalovaný toho, co mu náleželo, nedokázal, nebyl jeho námitkami právní základ žaloby otřesen, ani nebyly jeho dovoláním otřeseny správné důvody odvolacího soudu. Nebylo tedy nutno zabývati se otázkou, zda dopis ze dne 22. března 1923 obsahuje oznámení vad, jak to zákon ve čl. 347 obch. zák. žádá, protože dopis ten byl již patrně opožděným. Vše, co bylo uvedeno, platilo by též podle §u 346 obch. zák., platného na Slovensku.

Čís. 4036.

Uzavřena-li o předmětu nájmu se souhlasem posavadního nájemníka nová nájemní smlouva mezi vlastníkem a osobou třetí, může se vlastník domáhati výmazu vkladu nájemního práva pro dřívějšího nájemce.

(Rozh. ze dne 2. července 1924, Rv I 660/24.)

Žalovaný byl nájemníkem v domě žalobcově a nájemní jeho práva byla na domě vtělena. Se souhlasem žalobcovým vzdal se žalovaný najatých místností ve prospěch svého nástupce. Žalobu, již domáhal se pronajímatel na bývalém nájemci prohlášení, schopného ku výmazu nájemního práva, procesní soud první stolice zamítl, od-

v o l a c í s o u d uzňal podle žaloby. D ů v o d y: Jest nesporno, že žalovaná vzdala se obchodu a místností v domě žalobcově a že místností ty postoupila se svolením žalující strany svým nástupcům. Vzdala-li se žalovaná místností pro své nástupce, kteří nebyli pouhými podnájemníky, nýbrž skutečnými nájemci, s nimiž žalující strana zvláštní smlouvu nájemní uzavřela, pokud se týče jim nájemné zvyšovala, dlužno správně z toho usouditi, že smlouva nájemní, uzavřená se žalovanou, vzdáním se zanikla, důsledkem čehož vážne bezdůvodně i zapsané právo nájemní (§ 1444 obč. zák.). Je naprosto nerozhodno, zda žalovaná prohlásila, že se nevzdala nájemních práv knihovně zapsaných. Dovozuje-li první soudce z výpovědi žalované a svědka K-a, že žalovaná se nevzdala práv nájemních knihovně zapsaných a že proto žalobní prosba o částečný výmaz práva nájemního jest bezdůvodnou, přehlíží právní význam a dosah knihovně zapsaného práva nájemního. V §u 1095 obč. zák. se sice právo to označuje jako právo věcné v tom smyslu, že i každý další nabyvatel věci musí si právo to dáti líbiti. Knihovním zápisem nevztiskuje se však právu nájemnímu, zapsanému pro určitého nájemníka ráz práva věcného; »věcnost« po rozumu §u 1095 obč. zák. znamená pouze absolutnost vůči dalším nabyvatelům věci, aniž by tím přestalo býti právo nájemní právem obligačním, tedy právem osobním a nikoli věcným. Jakmile se vzdala žalovaná práva, užívati místností, o které běží, ve prospěch svého nástupce, zaniklo její právo obligační, zanikla tím i jeho »věcnost« (»absolutnost«), neboť věcnost jeho trvá jen potud, pokud právo to vůbec trvá. Vstoupil-li někdo jiný v nájemní poměr vůči majiteli domu, vznikl nový obligační poměr a, mělo-li by právo takové i nadále působiti absolutně, musilo by býti na základě nové smlouvy znovu zapsáno pro nového nájemce; přičí se však povaze obligačního práva, by toto objevovalo se nadále v knize pozemkové pro nového nástupce, jako jest tomu u práv věcných. Neběží zde o postup práva nájemního, neboť při pouhém postupu nezáleží na prohlášení postoupeného dlužníka, kdežto při právu nájemním třeba jeho souhlasu k tomu, by nový nástupce vstoupil v poměr nájemní. Kdyby správnou uznána byla námitka žalované strany, že má zůstatí knihovní stav nezměněn, odporovalo by to zásadě, uznané v knihovním právu, že skutečný stav musí odpovídati stavu knihovnímu. Při převodu práv v technickém slova smyslu trvá právo vlastně v pořadí původním, kdežto při tak řečeném přechodu nájemního poměru na jiného zápis knihovní pro nástupce (nového nájemce) působí teprve ode dne zápisu tohoto. Na tomto stavu věci nemůže ničeho změnití ani skutečnost, že snad žalovaná — jak uvedla ve svém nepřisežném výsledku — části místností užívá »nepřímo« jako účastnice participující na podniku. Je-li tomu tak, pak se to týká jen vnitřního právního poměru jejího vůči jejímu nástupci v poměru nájemním, tím však nevstupuje v nějaký poměr, zejména ne nájemní, vůči majiteli domu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nájemní právo jest podle své vnitřní povahy osobním právem obligačním, opravňujícím nájemce, by po smlouvenou dobu předmětu nájmu

užíval. Knihovním vtělením nájemního práva rozšířeny jsou jeho právní účinky po způsobu práv věcných také proti novému nabyvateli předmětu nájmu, poskytující nájemníku ochrany proti předčasnému zrušení nájemní smlouvy nástupcem pronajímatelovým, což vyjádřeno v §u 1095 obč. zák. slovy: »že i pozdější držitel předmětu nájmu musí si dáti nájemní právo líbiti«, (ovšem s omezením §u 1121 obč. zák.), t. j. že poměr nájemní nemůže jednostrannou výpovědí zrušiti (§ 1120 obč. zák.). Jen těchto právních výhod dociluje nájemník knihovním vkladem práv nájemních a jen po této stránce přiznává zákon v §u 1095 obč. zák. knihovně zapsaným právům nájemním právní účinky věcných práv. Ježto ve sporu zjištěno, že žalovaná v dohodě se žalobcem přestala nájemně užívatí pronajatých místností, odevzdavši je novým nájemníkům, kteří vstoupili v přímý nájemní poměr ku pronajímateli, zanikla tím její nájemní smlouva k těmto místnostem i práva z ní plynoucí. Byla-li nájemní smlouva srovnalou vůlí stran zrušena, pozbyl pro žalovanou právních účinků i knihovní zápis jejích práv nájemních k místnostem, který dle poslední věty §u 1095 obč. zák. jí zabezpečoval ochranu proti novým nabyvatelům předmětu nájmu, avšak jen po dobu trvání nájemního poměru (slova §u 1095 obč. zák. »na nájemní dobu ještě zbývající«) a jest správným závěr odvolacího soudu, že knihovně zapsané její právo nájemní vážne bezdůvodně a stačí odkázati k důvodům odvolacího soudu, které vývody dovolacími vyvráceny nebyly.

Čís. 4037.

V tom, že matka prohlásila nedospělé dosud dceři, že jí koupila určité věci do výbavy, nevznikl ještě pro dceru důvod k nabytí vlastnického práva k oněm věcem.

(Rozh. ze dne 2. července 1924, Rv I 725/24.)

Žalobkyně (Anna V-ová mladší) domáhala se uznání vlastnického práva k osmi perským kobercům a prohlášení nepřipustnosti exekuce, vedené žalovanou bankou proti Anně V-ové starší na ony koberce. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Soud první stolice jest toho názoru, že žalobkyně smlouvou darovací a skutečným odevzdáním nabyla vlastnictví k zabaveným kobercům od Anny V-ové starší, a to srovnalou vůlí obou stran a odevzdáním ve smyslu §u 425 obč. zák. Odvolací soud nepokládá tento právní názor za správný. Darování v užším smyslu jest dobrovolné a bezplatné právní jednání oboustranné, kterým jedna strana (dárce) zmenšením svého jmění druhou stranu (obdařeného) obohacuje, poskytujíc jí za tím účelem zisk majetkový, ježž tato se shodnou vůlí přijímá. K podstatě darování náleží tedy mimo bezplatnost a dobrovolnost jednání, by obdařený byl obohacen ztenčením jmění dárce. V subjektivním směru třeba úmyslu obou stran k výsledku tomu směřujícího. Jest tudíž předpokladem darování projev vůle darovací s jedné a projev vůle, dar přijmouti, s druhé strany. Strana žalující neuvedla a neprokázala ni jediné okolnosti, ze které by plynulo a dalo se usuzovati, že byl na straně Anny V-ové starší projev vůle,